

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће ванредних бројева. Претплата се шаље уредништву у Београду „Краљев трг“ до Управе града Београда, а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. Цена је листу: седима, које улазе у састав општине а која је већ претплаћена, чиновницима, учитељима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механџијама из унутрашњости годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

САСЛУШАВАЊЕ

(НАСТАВАК)

Значајне се у том правцу појаве из давно прошлих времена. Тако прича Хопа један случај о неком матрозу, који се давио и који је у тренутку, пре но што ће изгубити свест, јасно чуо речи своје мајке: „Доне, јеси ли ти појео грочје своје сестре?“ То је он чуо у раном детињству и отада није никад више о том мислио. У овом случају нико не би могао мислити, да су те речи изговорене матрозу; али кад се ствар тиче човека тешко повређеног у неком злочину, па он изјави, да је чуо ово или оно, тада мучно да ће ко посумњати у истинитост његових навода. У осталом увек ваља пазити, да се не узимају тако олако искази, у коме правцу, из какве даљине, с каквом јачином је дошао неки глас. Учинимо ли у том правцу погледе и испитамо ли разлику у акустичној способности људи, доћи ћемо до значајних искустава; има вазда људи, који не знају, да ли неки глас долази озго или оздо, с десна или с лева, спреда или одзад, из далека или изблиза, и мало тих људи знају то, да имају тако оскудну снагу у акустичном разликовању.

Али ни јасно разумевање гласова није ствар свакога човека, и већина људи не схвата оно што су чули онако како је било, већ по смислу. Но то још не би било рђаво кад би се схватало по правом смислу. Али они приписују ствар ономе смислу, који они сматрају као прави. Према томе имамо да рачунамо са схватањем а услед тога и с неограниченим разликама. У више прилика та различита схватања можемо довести у склад тако, ако за неку ствар имамо исказа више сведока; али кад за неку важну ствар имамо исказ само једног јединог сведока, учинићемо доста пута грешку, ако тај исказ усвојимо као безуслован с тога, што га није побио ни један други сведок.

Кад већ морамо да будемо опрезни код схватања опажања чула слуха у обичним приликама, онда је то у толико потребније, кад је ту било каквих тешкоћа, н. пр. ако се дотични глас чуо из веће даљине или био крештав, загушен и слично томе. Тако исто ако је тај глас био неког лица, које није оне народности, које је сведок, ако нема његов дијалекат, његов степен образовања. Потребно је да се пази, кад је сведок чуо глас изненада, кад није познавао везу онога што је изговорено с оним што се догодило, кад постоји могућност, да је сведок ту везу рђаво разумео. Увек ваља имати на уму, да ту памћење још не игра никакву улогу, и да се ствар одиста тиче неправилног опажања, пошто и људи одмах по истом неправилно репродукују. Ваља упамтити и то, да је понављање исказаног говора, на име да су дужи ставови за људе од мањег образовања не само велика тешкоћа, већ да они по правилу ствар изопачавају, кад се принуђавају на понављање исказаних речи, према томе не остаје ништа друго но задовољити се причањем садржине исказа, али при чему се мора увек прибавити потпуно уверење, да је сведок стање ствари правилно схватио, јер он иначе код понављања садржине говора његов смисао сигурно изопачава у правцу свог схватања.

О обмани осталих чула има мало да се каже, пошто су оне по нас од мањег значаја.

Да н. пр. чуло пипања може дати повода погрешним представама, довољно је познато. Ми знамо такође, да су те за-

блуде у криминалистичном смислу тек онда од важности, кад се ствар тиче фиксирања добивених погледа. Познато је да се н. пр. убоди и зрна из пушке најпре осете само као ударци, да незнатне повреде у првом тренутку доста пута учине велики ефекат, докле се смртне повреде једва и осете; ми знамо да људи, који н. пр. у каквој тучи добију више лаких и једну тешку повреду, ретко кад могу казати, кад је задата тешка повреда; ми знамо, да је врло мало рањеника, који могу казати колико су добили удараца или убода; у кратко искази повређених о свему ономе што су опазили с помоћу чула пипања или су сасвим сумарни или непоуздани.

Овде долази још и сувише мало у обзир узимати факат, да наши различити делови тела само онда добро посредују, кад су у свом обичном положају. Кад н. пр. ухватимо палцем и кажипрстом зрно сочива, тада осећамо сочиво само једноструко, ма да га с два прета пипамо, дакле двоструко. Али ако трећи прст прекрстимо преко четвртог и зрно сочива ухватимо између врхова та два прста, осетићемо га двоструко, јер прсти нису у свом обичном положају, те дакле двоструко посредују. Друкчије речено, двоструко посредовање било би правилно, али кад пипамо у природном положају, онда нам помаже искуство, те осећамо само једно зрно сочива. Да наведемо још један сличан пример: ако скрстимо руке и тако их окренемо унутра и у вис, да леви прсти буду опет лево, а десни десно, тада смо потпуно изгубили локализацију прстију, и кад тада неко треће лице покаже на један од прстију, не додирујући га, и захте да га дигнемо, у таквом случају по правилу дижемо дотични прст друге руке. У опште се показује да чуло пипања стоји на толико мањој висини изображења, што му је, ако му не прискочи у помоћ дуго искуство, потребна помоћ неког другог чула, на име чула вида. Према томе опажања чулом пипања увек су мало поуздана, јер се свагда изводе закључци само по неколиким и грубим карактеристичним знацима.

(Наставиће се).

ПОЛИЦИЈСКИ ПОСЛОВИ — ИЗВРШЕЊА

Поводом расписа Господина Министра унутрашњих дела, од 3. окт. м. Пбр. 19112, којим се тражи једнообразност у вршењу законских прописа по грађ, споровима при јавним продајама, један полицијски чиновник управио је на нас ова питања:

1. По најновијој измени и допуни од 1898. год. у §. 466 грађ. суд. пост. стоји: да извршна полицијска власт врши попис и процену имања. Треба ли и мора ли извршна власт вршити попис и процену непокретних имања, — оних дужника, који имају уредне судске тапије, а које се имају сматрати као јавне исправе, или треба такво имање само проценити а премер извући само из тапије, пошто других сметњи нема? (Није случај да је дужник од тог парчета што отуђио, но је парцела неповређена као што тапија гласи).

2. Како се имају сматрати процене Управе Фондова, по којима је приватни учинио задужење, и управа га тужила; он осуђен, и предмет од више година лежи на извршењу. Мора ли се и ту чинити поновни премер — попис — и процена, или ће се имање изложити про-

даји по процени управиној коју је послала ради извршења, јер се зна, да дужник није могао учинити задужење, док се није на имању убаштино, на основу кога је и процена управина следовала? (пала је једна продаја управиног дужника што премер није извршен).

Мишљења сам, да и у једном и у другом случају треба нова процена а премер остаје стари, нарочито код овог другог — управиног потраживања — зато, што су процениоци по старим потраживањима управиним испали из обавезе, али не и да се поновни премер мора вршити, пошто се премер мора вршити, само онде, где нема јавне исправе.

3. Једно приватно потраживање лежало је на извршењу неколико година. Извршилац узме у попис имање (непокретно) дужника, па га и прода. Дужник се жали на ту продају и брани се, да је земљоделац, но није могао на суду то доказати, те је остао као занација (колар) и суд ту продају одобри. Али, како је предмет овај лежао нешто код суда као оспорен, а доцније и код ср. власти, прође 1. год. дана од те продаје, а међу тим поверилац није се могао потпуно измирити у свом потраживању, то ја продужим рад и наплату по истом, и узем у попис дужнику још једно парче земље и изложим га продаји. Дужник се опет жали и на ову продају, бранећи се, да је земљоделац и добије уверење од сеоске општине у коју се из варошке настанио — да му је занимање земљоделство а споредно *коларлук* и суд ову продају поништи, са разлога, што је дужник у размаку овог времена од 1 год. дана променио начин занимања. (треба разумети да дужник и кад је била прва продаја није имао довољно земље).

Услед оваког стања ствари сад настаје питање, ко је одговоран повериоцу за накнаду штете, што се предмет овај није окончао благовремено и онда, кад се дужник сматрао за занацију.

Мишљења сам, да, кад је он учинио задужење као занатлија и трговац, као такав има и да одговара за своје дугове.

По овој логици суда, сви пострадали трговци и занатлије, као и стец. масе, чија извршења леже по 10 и више год. имају ући у ред земљоделаца, јер се по себи разуме, да сваки такав пропасти трговац и занатлија, — доцније и није ништа друго, но неки кантарџија, пиљар и трговачки сензал, а није више трговац, дакле, променио своје занимање.

4. Био је случај, да је општина К-чка издала овакво уверење: „Да је Н. Н. из Књажевца. надничар, код појединих трговаца марвених, житарских и касапских и да му главно занимање није земљоделство.“

Овакова лица учинила су задужење код приватних поверилаца пре измене и допуне од 14. јула 1898. год. где по § 471 грађ. пост. долазе у ред земљоделаца и лончари, ужари, крпачи разних заната, ситни бакали и т. д. а сада изменом у тач. 4. каже се: „Ако му је само главно занимање земљоделство“, дакле, како се сад они имају сматрати, пошто је био случај, да је суд огласио једног за трговца и занатлију а другог за земљоделца, и једну продају одобрио а другу поништио, (све ово у размаку од 3—4 месеца) док уверења су како за једног тако и другог потпуно једнака — да су трговачки сензали.

Као што се види дотични полицијски чиновник и сам је на нека питања дао свој одговор — мишљење. Ми ћемо у идућем броју одговорити на ова питања а дотле ћемо добити и мишљења неких правника, који се специјално баве питањима по грађанским спровима, па ћемо та њихова мишљења у листу саопштити.

ПОД УТИЦАЈЕМ ДРУГОГА

од Јове Адамовића

(наставак)

Тако занешен у мислима нађох се пред својим станом. Механички се попех по осветљеним степеницама на други спрат,

уђох у своју собу па се стадох спремати да легнем у постељу. Помисао да Елза може бити осуђена; да ће цео свој век морати провести у казненем заводу; ошишана и обучена у суро просто одело робијашнице, морати радити здана у лан најпростије послове, не даде ми да заспим. Она, са својом нежном природом, навикнутом на негу; са својим префињеним укусом и увек елегантном тоалетом и рубљем, проста робијашница?! Преврћући се у бесаници тамо амо по постељи покушавах да се отресем тих мисли и да мислим на нешто сасвим друго; али узалуд. Стара грозничавост која ме је пређе у неизвесности спопадала, беше опет овладала мноме, и што се ја више труђах да је се отресем у толико ме она више спопадале. Стадох се најзад тежити да ће Елза можда бити пуштена као невина, да можда неће бити довољно доказа противу ње, и тако даље, али ово само увећаваше моју грозничаву неизвесност, и наједаред се појави у мени жеља да будем у Бреслави на претресу. Ова жеља постајаше све већа и већа, тако да се реших да колико сутра видим кад иде воз у правцу Бреславе. Али и ово ми не би доста: кад се већ реших да путујем, зашто онда одлагати пут и трпети ту страховиту неисвесност? И тако не могавши одолети нестрпљењу скочих из постеље, запалих свећу па обукавши се брзо, стадох спремати ствари које ће ми за моје путовање бити потребне. Стрпавши исте у један ручни кофер, обукох горњи капут па изађох лагано из собе да идем на станицу. На улици нигде живе душе: већери бежу већ погашени, — знак да је два сата после поноћи већ прошао. Сви локали затворени, само свежлост која продираше кроз капке појединих малих кафаница, тако званих „чехерл“ или какве хлебарнице, показиваше да још има живота у вароши. На пола пута паде ми на ум да свакако морам путовати преко Минхена и да воз за Минхен полази у пола седам изјутра и да према томе немам никаква посла на станици. Вратих се опет кући, наместих будилник на пола шест, па онда легох да спавам.

После три дана, управо у очи дана претреса, стигох у Бреславу. Пошто нисам хтео да се зна мој долазак, то нисам ником ни јавио да долазим, тако да сам сасвим мирно могао одести у један хотел на крају вароши, за који сам знао да ми није никада служио као место састанка са Елзом. Ово сам учинио с тога, што сам у погаји зебао да ме неко од келнера или собарица, који су мене и Елзу морали виђати заједно, не позна, што би могло врло лако бити од рђавих последица по мене.

Дотеравши се мало у ред, сиђох доле у гостионицу па седох за један сто за којим су већ седела два старца, — по свој прилици пензионери — у намери да од њих дознам што о сутрашњем претресу. После уобичајене извине од моје стране што седам за њихов сто, и њиховог љубазног пријема, упустим се са њима у разговор и наскоро — скренувши разговор на тему која је мене интересовала — дознадох да ће претрес почети сутра у девет часова и да ће Елза истоме присуствовати не као оптуженица но као главни сведок, пошто се је истражни судија одмах у почетку истраге уверио да је она у овој ствари невина. Даље дознадох да Елза не живи више са мужем заједно, и да је овај повео противу ње брачну парницу, пошто је истрагом доказано да је Елза стајала у недозвољеним односима са оптуженим инспектором. — У колико сам се првој вести о Елзиној слободи био зарадовао у толико ме је ова последња ожалостила и потресла. Био сам у себи на чисто да је не љубим и да је нисам никада истински ни љубио; да према томе не могу ни бити љубоморан, али ме је болело да слушам осведочену срамоту жене, којој сам био тако близак, ма да сам морао сам себи рећи, да је то глупо, јер од куда долази да ја, који нисам био њен први љубазник, тражим да будем последњи, и то после расанка — и то каквог — и од жене којој је човек био најпреча потреба.

Поседивши још неко време у друштву оне двојице, дигох се да изађем на улицу и да се мало прошетам, пошто сам био уверен да у овом крају нећу наићи ни на каквог познаника. Око пола осам вратих се натраг у гостионицу, вечераш нешто мало, па онда одох горе у своју собу да се одморим од пута и да спавањем уништим нестрпљивост очекивања сутрашњег дана.

Сутра дан био сам већ у осам часова у близини огромне бреславске судске палате. Поргир, који даваше улазнице онима

који желе присуствовати претресу и којег замолих — тутнувши му две марке у шаку — да ми да лепо прикривено место са којег би неопажан могао пратити ток претреса, рече ми да ће претрес бити у сали број 5 и да ће се публика у три четврти пустити унутра. Да би прекинуо време, пођох мало улицама вадећи сваких пет минута, који ми се чињаху вечност, часовник да се не бих савшим задоцнио. Једва једном и три четврти вратих се натраг, попех се на други опрат на нашавши салу број 5, уђох у исту.

Заузевши моје место, које беше прилично у засенку и заклоњено, стадох посматрати салу и публику која лагано поче придолазити. Беше то подгачка, од прилике десет метара широка и двадесет метара дугачка сала, осветљена високим прозорима, који гледаху на једну од споредних улица. У челу сале а сниже ногу велике камените богиње Правде са везаним очима и голим мачем у једној а мерилом у другој руци, стајаше узвишен, у виду катедре сто судије, који вођаше председништво претресу. С једне стране овог стола налазио се такође у виду катедре сто државног тужиоца а с друге стране два реда седишта за поротнике. И пред једним и пред другим, само нешто сниже, стајаху столови за браниоце а на средини између ових налазаше се клупа у облику полукруга за оптуженике. Клупе за сведоке затвараху овај простор дајући им облик петоугаоника са једном отвореном страном. У доњој половини сале налазили су се с леве и десне стране сале театрално узвишени редови клупа за публику, као у каквој цркви. С леве и с десне стране богиње Правде вођаху двоја врата, једна у собу одређену за поротничко већање а друга у собу за судије и државне тужиоце.

На неколико минута пре девет сати беху већ сва места по клупама за публику заузета. Жагор биваше све већи и већи; на све стране беше се отворила дебата и препирка око питања да ли је оптужени крив, шта га је руководило да дело изврши, је ли имао сукривце, хоће ли бити осуђен и колико, и тако даље. Само женска публика беше овога пута за чудо мирна; нестрипење и грозничаво очекивање одузело им је сваку вољу за разговор. На лицу сваке госпође видело се са каквим грозничавим нестрипењем очекује почетак овог језовито интересантног позорја у коме ће неумитна и ништа нештедећа судска правда тражећи отвореност изнети на јавност тајну једне брачне собе и галантне епизоде из живота једне лепе жене.

Тачно у девет сати отворише се обоја врата иза председничког стола и у салу ступише кроз једна судија и државни тужилац, а кроз друга дванаест поротника. (Наставиће се).

ЈАКОВ И РАХИЛА

АМЕРИКАНСКА ПРИПОВЕТКА

Кад је Том Шнајдер, главни касир, чувене светске радње Болињски и Сопр. (кава, шећер, чај и колонијална роба) затражио први пут руку кћери свога господара, руку мис Марте, г. Самуел Болињски га потапше по рамену и рече:

— Лепо, драги Томе, ми ћемо још разговарати о тој ствари, а сад ми пошљите рачун фирме Пимлико и синови да га прегледам.

Том Шнајдер се поклониле и удали се.

Кроз годину дана он опет ступи у канцеларију свога шефа и поново запроси руку лепе Марте.

— О тим глупостима говорићемо тек кад се цена сантосу погне на 175.

Том Шнајдер поклониле се и оде.

Три године прође док се сантос попе на цену 175. У тренутку кад су му с берзе ту вест телеграфисали отворише се врата и Том Шнајдер ступи у биро пред господара Самуела.

— Сантос је, господару, скочио на 175 и ја се усуђујем најсвечаније молити вас за руку мис Марте.

Г. Болињски се диже са свога места и пре но што би се Том и окренуо, он је излетео напоље.

Прођоше две године. Васнословне жетве каве, проналазак сахарина оборише знатно цене еспапу и кад је 31 децембра Болињском поднесен биланс, он отвори једне вратнице, из-

вуче из фијоке свог стола револвер, прегледа да ли је пун, стави га на сто и поче писати. Писмо је писао својој жени.

„Драга Бети, мила децо, кад будете читали ове редове, Самуел Болињски неће бити међу живима...“

Г. Самуел покуша да објасни разлог овог поступка. Перо је писало и прелетало по хартији и он испуни 10 страна ситна слога, кад се отворише врата и појави се Том Шнајдер.

— Допустите ми, штов. госп. Болињски, да данас, при завршетку године, свечано могу запросити руку ваше кћери. Самуел диже главу и чудним очима посматраше свог касира.

— Чудан човек! Сам ми је поднео биланс, види да је пад неизбежан и он ипак још тражи руку моје ћери.

Он брзо отури писмо и покри њим револвер. Том Шнајдер се збуни кад чу како Самуел уздахну.

— Седите, госп Томе!

Касир седе.

— Знате ли за Јакова?

— Двадесет наших агената имају то име. Не знам кога ви мислите?

— Двадесет првог, који није наш агенат, али који је у Староме Савету имао нарочиту улогу.

— Аха, сећам се.

— Е, лепо. Знате ли колико је година чекао и служио он за руку Рахиле?

— Ако се не варам 7 година.

— А колко ви служите за Марту?

— Ако не рачунате моју плату годишњу од 1800 долара онда је сад пуно 6 година.

— Е, ето видите, недостаје још једна година па да стигне библијски рок. Шта бисте рекли, кад би вам се понудила прилика, да ту једну годину, не радећи, проведете у пријатном друштву, а за тим да — да се ожените мојом ћерком?

— Да ви испуњавате моје најлепше снове живота то би рекао?

— Бисте ли били вољни за Марту то да учините?

— Све, све што у мојој власти стоји.

— Томе Шнајдеру, ви сте један племенит човек. Али најпре ме пољубите, за тим ћемо отићи каси и ту ћу вам изложити свој план. — — —

* * *

У јутарњем издању „Њујоршког Херолда“ између других, била је и ова белешка.

Страховита проневера. У трговачким круговима проузроковао је једно велико изненађење један нечувени злочин, који је учињен познатој, чувеној радњи Болињски и Сопр. Та велика кућа је жртва злочина. При синоњем прегледу кесе констатовало се, да је Том Шнајдер главни касир фирме већ од година поткрадао са намером касу и тако је свој злочин лажним и вештим фалсификатима у књигама прикривао траг. Тај је злочин у толико опаснији, јер је Том Шнајдер уживао потпуно поверење и симпатије свога шефа, који му је чак, по својој доброты тако далеко ишао на руку да му је обећао своју кћер, дивну лепотицу Марту и злочинац је већ унеколико припадао и сматрао се као члан породице Болињског. Штета, која се до сад открила износи 12,125.988 динара.

Полиција је рано тога дана ушла у стан Шнајдеров, затекла га у постељи и после кратког саопштења Том је затворен и предат суду.

Најзнатније фирме варошке, највећи банкар одмах потрчаше да се Болињском нађу на руци и понудише му безгранични кредит да би чувену и на далеко познату фирму спасли од извесне пропасти.

Том Шнајдер је дакле отишао у заточење.

После три недеље дана отпочео је претрес. Никад се није лепше испољила племенитост људског срца као што је то било у тренутку, када је се државни тужилац обратио Болињском и запитао оштећеног о казни и наплати одштете над проневериоцем. Болињски је са племенитом великодушносту одговорио.

— Не, не захтевам никакво испаштање. Благодарехи помоћи и услузи мојих драгих пријатеља, ја сам спасен и обезбеђен од извесне пропасти. Кад се љубав ближњег тако дивно испољила према мени, то се осећам ја унеколико дужан

да у колико могу помогнем окривљеноме. Ко може да зна тајне узроке што су нагнали несрећника да тај грех учини и да клизне са правог пута? Бог нека му суди за то дело који је најправеднији судија, а ја одустајем од своје оптужбе.

После ових речи настала је бурна сцена. Пријатељи и остали дивили су се узвишености Бољинскога, а суду није остало ништа друго него да Тома Шнајдера казни са једанаест месеци затвора. Опште презрење ишло је од уста до уста и сви су грдили и проклињали злочинца, кад су га спроводили, а племенитом госи сви су честитали и дивили му се. Кад је кривац прошао поред њега он му је дошао:

— Од данас за 11 месеци ми ћемо се видети, драги тасте!

* * *

Од тог времена честити Бољински сасвим је понова преустројио своју огромну радњу. Каву је друкче набављао, а основао је и фабрику сахарина. Мањак од прошле године двојном се надокнади у овој и 31 децембра честити Самуел Бољински је са највећим задовољством прегледао биланс радње, који му је поднео нови касир.

Потонув у мисли није ни приметио кад се врата отворише и на прагу се појави Том Шнајдер. Коса његова била је зачешљана по моди која је као прописна у казамату владала т. ј. кратко, лица бледа, али иначе присебан и одмерен.

— Ево ме госп. Бољински и, молим не само свечано него и с правом за руку ваше ћери Марте.

— Јесте ли ви при себи, Томе Шнајдеру?

— Допустите, али наш споразум, моје право и Јаков... узме говорити Том.

— Драги Шнајдеру, историја са Јаковом из Старога Завета требала вас је научити памети да се те ствари без писменога не раде. Али пошто сте тим показали да сте лакомислен трговац, јер о том споразуму немате никакво писмено т. ј. уговор то вам не могу дати своју кћер.

— Али, молим... ја...

Но у том тренутку он је већ био пред вратима, која су се одмах за тим пред носом његовим затворила.

И звиждућући закључи свој несрећни биланс.

СТРИЦ И СИНОВАЦ

прича

Marie Guerrier de Haupt

У парискоме предграђу у једној собици некој на тавану избијао је сат поноћ, а за grubим швом се је још занимала жена од четрдесет година.

Та је жена морала бити у своје време лепа, али су јој мука и невоља нарушиле праве црте лица, те је то благо лице тако изражавало дубоку тугу, да је свако морао осећати према њој сажаљење, ко би је видео.

У једноме је углу на сиромашноме кревету лежало дете једно од десетак година; имало је, мора бити, мучан сан, јер је овда онда испрекиданим гласом промрљало:

— Хлеба, мајко! Гладан сам!

Кад би ове речи чула жена, њој би увек потекле крупне сузе из очију, низ образе. Она би их убрисала па би опет и даље радила, бацивши очајан поглед на младога човека, који је седео спроћу ње.

Овај је био обучен као најсиромашнији раденик, а као да су и њега мучиле тужне мисли. Када изби поноћ, он се прену из заноса, па, стиснувши песнице, рече:

— Ах, јадна моја стрино! Зашто не могу више да зарадим? Зашто је допустио мој стриц, да га заведу они проклети беспосличари, који само знају да одвраћају од посла поштене раднике. Ми бисмо двојица могли толико да радимо, да бисте се могли обогатити. Сиромаш Хенрих не би гладовао. Узео сам за недељу дана унапред и сада ми ваља чекати више од осам дана, да бих вам могао донети што новаца.

— Хвала ти, Евђеније, дете моје, рече жена; ти чиниш све што можеш, да би нам помогао, па ми је врло тешко, што смо ти на терету. Ну немој за то сувише строго да осуђујеш

свога стрица; видиш, срце му је добро, само му је глава слаба, поводи се за неваљалим друговима...

— Ја сам гладан! о! гладан сам! опет промрља дете.

И ако се трудила да задахне свога синовца резигнацијом, ипак није могла да задржи потмуо уздах.

— Боже! рече; поноћ је прошла, а он се не враћа. Никада није остао тако дуго. Само да му се није десила каква несрећа. Ја сам мислила, да су у поноћи крчме затворене све до једне.

— О, рече Евђеније горко, сталне муштерије имају властице, а по несрећи, мој је стриц сада стална муштерија. Да је се хтео оставити својих нових добрих пријатеља, могли смо срећни бити. Господар ми његов јуче рече, да би стрица драге воље опет примио у радионицу, само кад би обећао, да ће се оставити неумерености.

Јадно дете, које је лежало на кревету, са свим се разбудило, своје омршавеле руке метнуло на груди, па упрло очи у брата, као да је у по грозничаву заноса хтело да му схвати речи.

Мати даде очима знак младићу да ћути. Ма колико отац крив био, требало је крити од његова детета.

— Бар да сам свршила овај посао, могла бих дати Хенриху парче хлеба.

— А јесте ли ви данас ишта окусили, упита раденик.

— О, ја, ја нисам гладна, одговори она покушавши да се насмехне, што је још више дирало, него ли и саме сузе.

— Не помаже ту говорити; томе ваља учинити крај! узвикну Евђеније, изгубивши све стрпљење. Идем да потражим стрица, и рећи ћу му да је његово понашање...

Стрина му прекиде реч погледом, који је била управила на дете.

— А, да! гунђао је он; не треба дете да зна... колико се он стара за њега!

За час поћута, па на један пут рече:

— Нешто ми паде на ум, стрина! Чекајте мало, видећемо, да ли ћемо успети.

Па не говорећи више, сиђе низ степенице, прескачући све по четири степена.

Када Евђеније изађе на улицу, упути се једним малим вратима у углу улице.

На та врата куцну необично, и њих невидовна нека рука опрезно отвори, па сурови неки глас изнутра запита:

— Шта заповедате? Ми не примамо никога после поноћи.

— Е да, пустите само; наши смо! рече Евђеније и жестоко гурне врата, те без икаква даља устручавања уђе у прљаву собицу, једва осветљену двома свећама, које су се димиле и врло ружан смрад растураше.

У тој су соби пили, певали и препирали се шест људи, више но у пола пијани.

— Опет он! викну један од њих, када виде да Евђеније уђе; смем се опкладити да си дошао да ми попујеш, момче, а? Па ви и не знате, рече он и окрете се осталоме друштву, да смо ми променили улоге. Ја сам неваљалац, а мој је синовац дошао да ме посаветује.

Ове су речи биле примљене општим смехом, који је Евђеније слушао ништа не говорећи.

— Али знаш, продужи стриц падајући у ватру, хоћу одмах нешто да ти кажем, а то је, да нећу да будеш мој стражар. Већ сам толико порастао, да могу сам да опстанем; за то ћеш ми учинити љубав, те ћеш ме оставити на миру, и нећеш се више плести у оно, што те се не тиче. А знам шта хоћеш да ми кажеш. У кући немају ни кршне паре, је ли? Дете је гладно, нека плаче! Ех! Зар ти мислиш да је мени мило слушати све то? Па што им ти не даш новаца, када си раденик и мудрица, који се никада не весели. Ти треба да имаш новаца као плеве! Дела, Евђеније, када си већ ту, хоћеш ли нам што платити?

На ово питање Евђеније удари грохотом у смеј, па поче викати таквим гласом, да му стриц уздрхта и укочи се од чуда.

— А, а! Ти ми се, стриче, ругаш, па би и право имао за оно што је било; али сад је што друго; нисам ја више мудрица, већ сам сада увидео да сам био будала. Шта, ја, млад човек, који имам да се бринем само за себе, па да најлепше своје године проводим у радионици, да цркавам од посла, у место да пијем, и да се веселим са браћом? Јест ја! Помис-

лих, ето мој стриц, човек паметан и искусан, па кад он то тако чини, зацело да је тако најбоље. Па ваљда синовац не може имати боље примере од свога стрица! Је л' тако, чико?

Овај је убезекнуто гледао у свога синовца, ну како ништа не одговараше, то ће на место њега рећи један његов друг:

— Да, да, тако је! Даље?

— За сада сам, настави Евђеније не скидајући очију са стрица, оставио газду и радионицу. Та већ четири дана живим од мога дохотка, шетам, пијем са друговима. Мало час, пролазећи овуда рекох: Аха! мој чика Андреја без сумње да је ту! Идем да му кажем добро вече! И ево сам дошао.

— А да, дошао си! рече Андрија, коме је памет била помућена пињем, те није умео ни да мисли шта се око њега све дешава.

— Е, чико, зар ме тако дочекујеш, кад сам дошао да с тобом пијем, као добар синовац? То није лепо, томе се никада не бих надао од твоје стране.

— Ово момче има право! рече један од гостију. Он се лепо упутио; за што се мргодиш на њ, Андреја?

— Јер... јер... на то ће овај, мучећи се да прикупи мисли; ја бих рекао да сам те јутрос видео код нас. Ти велиш има четири дана како шеташ.

— О, то ништа не смета, да сам и јутрос био код вас, па и вечерас. Потрошио сам све што сам био уштедео, па сам хтео да иштем од тебе мало новаца. Али како рече, стрина плаче, дете иште хлеба; то није весело. Зато нисам тамо дуго остао.

— А, понови Андреја, стрина плаче... дете...

— Ех то је досадно, махнимо се, па да пијемо! викну Евђеније.

— Да, да, има право, да пијемо! прихватише остали.

Али Андрија прође сва воља; опијеност се губила мало по мало. Он превуче руком преко чела и рече полако:

— Дакле је баш тако, Евђеније; напустио си радионицу, веселиш се, дангубиш, хоћеш да будеш неваљалац?

Евђеније удари у смех, а дружина прихвати.

— Није него још нешто! викну младић: зар ћеш ти сада мени да попујеш. То би тек било смешно! Ја само оно чиним што и ти. Ти ми дајеш пример, ја идем за тобом. Докле си ти радио, радио сам и ја. Ти се веселиш, веселим се и ја. Па где је то зло?

Сви су се смејали, али Андрија само не, коме је лице бивало све суморније и суморније.

— У мене је боље срце, но у тебе, настави Евђеније, јер нисам пошао да пијем сам као какав себичњак, већ сам повео собом и малог брата Хенриха; ено њега у оној другој соби. За мало, па ће имати дванаест година; а то је већ време, да се почне васпитавати. Викао је да је гладан; ја сам му обећао да ће пити. Причекај, идем и по њега.

Андреја се за време синовчева говора сасвим истрезнио; беше устао, а лице му је покривало самртно бледило.

— То није истина, је ли? упита испрекиданим гласом. То није истина, што си сада рекао. Је ли да ниси довео амо Хенриха, да га учиш да презире свога оца?

— Да презире? рече један од другова и претећи приђе му; зар се ти, Андрија, стидиш од својих другова? Иди ти, момче, доведи дете; ваља од њега начинити човека, а не да буде кукавица, као његов отац.

Али у Андреји као да се беше начинила потпуна промена, па рече оштро:

— Да се ниси макнуо, Евђеније; ја ти забрањујем! А ви, додаде и окрете се својим друговима беспосличарима, смејте се, ако хоћете, то ми је све једно, али ја вас напуштам. Доста ми је да имам на души своје глупости, те нећу да увлачим у зло оне, којима су потребни добри примери. Ходи, Евђеније, ходи брзо, дете моје; хајдемо одавде, имам с тобом озбиљно да говорим.

Друштво покуша да их задржи, али они лако уклонише у пола пијане људе.

— Где је Хенрих? запита стриц, чим изађоше на улицу.

— Одмах ћеш га видети, одговори младић, који још није смео да се ослони на одлуку стричеву.

Уђоше у таванску собу. Дете је било поново заспало, а жена је још непрекидно радила. Чувши да се отварају врата,

она диже очи, очекујући мужа да јој дође са свим пијан. Један поглед растера јој ту бригу, а Евђенијев осмех спреми је за добар глас.

Прво што Андреја учини било је што похита детету.

Када виде да оно мирно спава, оте му се из груди уздах утехе.

— Хвала ти, Евђеније, рече стриц, пружајући руку младоме човеку; разумео сам наук и користићу се њиме. Хвала Богу, ти си остао поштен, као што си увек и био. Немам себи да пребацујем твоју пропаст, али више нећу заборавати своје дужности, као и то да отац треба да претходи добрим примером своје детету.

Жена га је удивљено гледала, не разумевајући ову промену.

— Све ћу ти ја објаснити, рече јој он. Захвали овоме доброме Евђенију, који ме је спасао. Сутра се враћам у радионицу; сутра ће дете имати хлеба; дакле, жено, иди спавај, време је, јер је већ скоро један сат после поноћи.

Са францускога.

БРИСЕЛСКИ ДИЈАМАНТИ

ПО СУДСКИМ АКТИМА ИСПРИЧАО

Карло Касау

ПРЕВЕО С НЕМАКОГ ЈОВ. В. МАНДИЛ

— Драги господине Братле, говорио је господин Бокенхајм, шеф велике јувелирске радње „Браћа Бокенхајм“ у Бечу, — ви сте одличан познавалац дијаманата, а при том окретан и вешт трговац; путујте помоћу Божјом за Брисел и купите на лицитацији дијаманата која ће бити у хотелу „Ville de Bruxelles“, ово камење, које ће нама требати. За то ћете добити један чек од 72.000 франака на банку и пазите, да не би случајно какву погрешку причинили. Ево вам чека, а ево вам и садржине оних дијаманата и брилијаната, који су ту скоро у Антверпену украђени. Наша је девиза, да не купујемо крадено!... Сем тога будите обазриви и не поклањајте лако вере, па ма ко то био!... Више је него сигурно, да ће на тој лицитацији бити и лопова, варалица, који би се хтели користити том приликом да дођу до богатог регреса...

Господин Јосиф Братл, једва тридесетогодишњи леп и млад човек, насмехну се при том и одговори:

— Немајте бриге, господине Бокенхајме, ја ћу инаће бити врло обазрив!

— Узмите и касету са бравом, која се отвара кад се слова удесе на „atlas“, она је по најмодернијем систему удешена!

— Молим...

— А при повратку користите се брзим возом, који полази из Келна за Беч!

— Поступићу...

— А сад збогом, и нека вас Господ на путу чува!

Господин Братл још се само поклони, па онда похита брзо из контоара, право у свој стан. —

После два дана био је већ у хотелу „Ville de Bruxelles“ и прегледао драгоцености, пошто се пре тога код дотичног чиновника легитимирао. При томе га је посматрао неки лорд Хунтингтон, који је, изгледа, у истом циљу дошао у хотел. Он се одмах беше спријатељио са нашим познаником Јосифом Братлом, али је у своје понашању био вазда некако повучен, резервисан.

То је било још пре заказаног дана лицитације.

У вече истога дана лорд се је налазио са једним осредњим господином, и једном ванредно лепом младом дамом у једној малој собици „Hotel Francaise“, где је седео за столом и пијуцкао вина.

— То је млад човек, како изгледа с мало искуства, доброћудан и пријатних манира. Он је према мени и сувише поверљив и знам зашто је дошао! — говорио је „лорд.“

— Твоје лордство сигурно му је импоновало! — смејаше се један од њих.

— А већ Уињем Фокслејево лукавство наљушило је шта треба! — ласкала је она дама испивши на један пут пуну чашу вина.

— А још докле га твоја лепота занесе, а Кларо? — подсмеваше се опет онај. — Та кога још није госпођица Кларо Вајлова опчинила! — рече пола иронично Фокслеј.

— Кад је тако, онда ради сам! — рече први дебелко.
 — Од оне афере у Антверпену, просто ми гори под ногама земља.
 Уиљем Фокслеј насмехну се.
 — Тхе, кад би само полиција знала!... Али оставимо сада то на страну. У овој новој ствари, и Џоне Смарте, мораћеш играти једну од важнијих улога!
 — Онда говори! — рече други.
 Фокслеј тури руку у џеп па рече:
 — Ево овде имам извесна документа, за које сам обавезан једном мом пријатељу. Ту је твоја легитимација. С тога се мораш заједно с Кларом преселити у „Hotel Royal“, где сам ја већ заузео за те собу под бр. 25!
 — Па онда?
 — Овде имате међу хартијама и једну депешу.
 Смарт узео телеграм и прочита: *Господину Ђорђу Кернеру*
 — *Hotel Royal, Брисел.*
 За тим га равви и продужи:
 „Трагајте за неким лордом Хунтингтоном. Он је онај!“
 — Та то је славно. Још и потпис шефа берлинске криминалне полиције?.. Уиљеме, ти си изврстан човек!.. Ја треба, дакле, да престављам детектива Ђорђа Кернера из Берлина?
 — Да! — смејаше се „лорд“.
 — А Клара?
 — Она ће ти бићи кћи!
 Смарт се смејаше, да му у мало сузе не пођоше на очи.
 — А шта ћу ја да радим? — запита Клара.
 — Да га придобијеш. Зар ти сама не појимаш?
 Она се замисли.
 — А твој је задатак тај, — продужи Фокслеј обрнувши се Смарту, — да му се што више приближиш; гледај да ме онадаш и реци му, да сам намеран да се дочепам његових дијаманата. То све мора бити до Ахена, где треба да оставимо воз. Одатле ћемо бегати. Ако нам све добро испадне за руком — заједно; ако не, и ако се буде што десило — на три стране. Зборно место: прва жељезничка станица иза Ахена!..
 — Добро! — одговори Смарт. — Разуме ли. А Клара?
 — Ја сам разумела такође милорда! — При томе устаде и поклони се тако отмено, да су се она друга двојица лупежа морали гласно насмејати.

Још истог вечера усели се Смарт као тајни детектив. Ђорђе Кернер са њерком у Royal-Hotel дакле се тобожњи „лорд“ врну у *Ville de Bruxelles*.“

* * *

То је било трећег дана лицитације. Јосиф Братл био је купио већ на 62.000 франака разних дијаманата и изгледаше да хоће да одустане од даље куповине. Дијаманте је требао узети и новац положити тек у вече, пошто се коначно лицитација сврши.

С тога је Братл сео у страну са лордом Хунтингтоном и пијуцкао вино у великој трпезарији хотела „*Ville de Bruxelles*.“

На једанпут се отворише врата и у дворану уђе Џон Смерт са Кларом Вајл. Обоје не обраћаху ни мало пажње како на Братла тако ни на лорда; поручише вина и говораху једно с другим немачки. Чуло је се често где се помиње Берлин. На једанпут погледа тобожњи детектив у лорда нешто оштрије, и онда шану неке неразумљиве речи својој пратилици.

— Баш је то антипатичан човек! — рече „лорд“ изненадно Братлу, за тим се диже и ишчезе.

Братл погледа зачуђено, али једва што је главу дигао, када му приђе детектив и шану лагано:

— Молим вас да ме извините, али познајете ли ви добро овога човека, који је мало час ту с вама седео... био сам у дворани, и чини ми се да сам видео где купујете дијаманте...
 Јосиф Братл погледа га зачуђено, али му не рече ни речи.

— Ах, ви сте неповерљиви! — насмехну се лажни детектив. — И баш ме то умирује!

— Како? — рече сад Братл.

Кернер тури руку у џеп и извади депешу, па је пружи Братлу и онда му шану лагано немачки на ухо:

— Пресудите сами, да ли он заслужује ваше поверење!

Братл прочита депешу, погледа у „детектива“ Кернера и онда рече, пошто се лако поклони враћајући телеграм: — Ви сте дакле, детектив, господине?

Кернер климну главом и одговори:

— Тобож са мојом њерком — и он показа на своју пратилицу — путујући приватно, а у ствари у потери за оним племенитим лордом!

— А зашто?

Смарт му шану на ухо:

— Због покрађених дијаманата у Антверпену!

— Ах!

Детектив устаде.

— Шта? — рече Братл. — Ви идете?

— Не смем заборавити и на своју њер! — насмехну се

Кернер. — Ја сам своју намеру постигао и ви знате, шта вам ваља радити!

— Молим, — рече Братл, — зар не бисмо могли заједно седети?... Можда ће допустити ваша госпођица кћи, да...

Кернер климну главом и запита:

— Молим, како се зовете?

— Јосиф Братл...

— Добро, онда ходите!

И обоје пођоше право к столу Кларином, која се као најодличнија глумица умела да претвара, тако, да је лако запаљиви млади човек Братл наскоро се претворио у плам.

Разговарало се о крађи дијаманта у Антверпену, при чему је Кернер рекао:

— До душе није доказано, али се вероватно сумња, да је и онај господин лорд Хунтингтон у тој пљачки учествовао. Да су га могли упецати, правда би давно била задовољена!..

— Али, тата, — рече Клара и погледа кокетно на Јосифа Братла.

— Остави ме, — продужи Кернер, — ви без сумње имате при себи какву касету?

— Да, имам!

— Са бравом, која се отвара комбинованим словима?

Да, тако је!..

— Помислио сам!.. Кернер донеси нам расхлађеног секта!

Клара до душе рече да не пије никакво вино, па ипак зато испи на душак једну пуну чашицу. (Свршиће се).

ЗЛОЧИН И КАЗНА

РОМАН Ф. М. ДОСТОЈЕВСКОГА

70

Чим се Катарина Ивановна развесели даде се на разна подробна питања, и тако започе тек да говори и о томе, како ће, с помоћу добивене пензије, одмах да оснује завод за племените госпођице, у своме месту рођења, у граду Т... Раскољњиков није још досад био чуо о томе и од саме Катарине Ивановне, и она се одмах изгуби у најпримамљивије појединости. Не зна се како, у њеним се рукама одједном обре баш онај „похвални лист“ о коме је Раскољњикову наговестио и покојни Мармеладов, казујући му у крчми како је Катарина Ивановна, жена му, излазећи из института играла весело и слободно „пред губернатором и осталим лицима.“ Тај похвални лист очевидно ваља да сад послужи као доказ да Катарина Ивановна има права сама да оснива завод; али, главно је, он је ту, зато да једном за свагда ућутка и пресече „обе расфурене репатице,“ ако би дошле на помен, и тиме јасно да им се докаже, да је Катарина Ивановна из најблагородније, „може се шта више, рећи из аристократске куће, кћи пуковника, и свакако побоља од оних авантуристкиња, којих се у последње време гако намножило.“ Похвални лист одмах пође из руке у руку кроз пијане госте, чему Катарина Ивановна није сметала, јер је у њему доста било назначено *en toutes lettres*, да је она кћи дворског саветника и кавалера, а отуда готово доиста и кћи једног пуковника. Катарина Ивановна, распаљена, одмах разведе о појединостима будућег дивног и мирног, безбрижног живота у Т...; о професорима гимназиским, које ће она позвати за предавања у свом заводу, о једном штованом старчићу, Французу Манго, који је Катарину Ивановну још у заводу учио францускоме, и који још и сад проводи дане у Т..., а извесно ће доћи у њен завод уз најприличнију плату. Дође, напоследку, ред и о Соњи да се постави, „која ће заједно с Катаринином Ивановном да пређе у Т..., где ће јој у свему помагати.“ Али тад баш неко са дна стола злобно се подсмехну. Катарина

Ивановна се учини да не води рачуна још и о томе смеју ко-
јим се неко гласно са дна стола, него још одмах на то, на-
рочито повисивши глас, узе одушевљено и живо да говори о
несумњивим способностима Софије Семјоновне да јој послужи
као помоћница, па „о њеној блалости и смрности, трпљиво-
сти, пожртвовању, благоросту и образованости,“ и уз то Соњу
пољеска по обрашчићу, и попридигне се те је двапут жарко
пољуби. Соња плану, а Катарина Ивановна намах се заплаче.
и сама за се рече одмах да је она „будала слабих живаца, и да
је већ сувише растројена, те је време да се сврши, и како је
закуска већ готова, то да се донесе чај.“ Баш у том тренутку
Амалија Ивановна, већ крајње увређена што у читаву разго-
вору она није имала ни најмање учешћа, и што њу чак ни-
како и не слушају, намах се одлучи на последњи оглед, па,
са скривеним болом, усуди се да саопшти Катарини Иванов-
ној једну ванредно разложену и дубокомислену напомену о
томе, да у будућем заводу ваља нарочиту пажњу поклонити
чистоти рубља (ди веша) у девојчицама и да је „заиста дужно
једно тако добра жена (ди даме), да строго добро на рубле
гледа,“ а друго, „да сви младе девојке крадомнице у ноћ не
читају никакве романа.“ Катарина Ивановна, која беше дои-
ста растројена и веома уморна, и којој помен беше већ сасвим
додијао, с места, „осече“ Амалији Ивановној, како она „меље
напрасно,“ а ништа не разуме да су бриге оди веше ствар ка-
стеланке а не управитељке отменог завода; а што се тиче чи-
тања романа, то је просто чак неучтивост, и она моли Ама-
лију Ивановну да ућути. Ова плане, па, љута, напомену, да
је она само „добра желео,“ и да је она, „много врло добро
желео,“ а да њој „за квартир веч давно гелд не платили.“ Ка-
тарина Ивановна је одмах „приклопи“ рекавши, да она лаже
кад каже да је „добра желео,“ јер још јуче, док је покојник
на столу лежао, она је за стан кињила. На то Амалија Ива-
новна врло досадно напомену, да је она „те даме позивао,
али те даме не дошли, зашто су те даме отмени, и не могу
доћи к неотмена дама.“ Катарина Ивановна пак одмах „иста-
кне“ то, да пошто је она бркџаица, онда не може ни да пре-
суђује о томе, шта је права племенитост и отменост. Амалија
Ивановна не могаде поднети, него одмах изјави да је њен „фа-
тер аус Берлин био много, много вашан човек, и рукама у це-
пове ишла, и све је тако чинила: пуф! пуф!“, па да би очи-
гледније свог фатера представила, Амалија Ивановна поскочи
са столице, завуче обе своје руке у цепове, надме образе и
стане пуштати устима неке неодређене звуке налик на пуф-пуф,
док су се гласно смејали кућани, који су својим допадањем
нарочито изазивали Амалију Ивановну, јер предосећаху сукоб.
Али то већ није могла да издржи Катарина Ивановна, па без
устезања, да сви чују, „откреше,“ како Амалија Ивановна мо-
жда није никад оца ни имала, него да је она просто петро-
градска пијана Чухонка*), и да је извесно негде пређе била
куварица, а можда и нешто горе. Амалија Ивановна поцрвене
као рак и цикне, да то можда Катарина Ивановна „не имао
фатер никако,“ а да је она имала фатер аус Берлин, и да је
тако дугачко капут носила, а све чинила: пуф-пуф-пуф!“ На
то Катарина Ивановна с презрењем рече, да је њено порекло
свима познато, и да је баш у овом похвалном листу штампаним
словима назначено, да је њен отац пуковник; а да је отац
Амалије Ивановне (ако је само икаквога оца имала) извесно
какав петроградски Чухонац, који је млеко продавао; али је
најпоузданије да оца није никако ни имала, јер се ни данас
не зна њено презиме по оцу: Ивановна или Лудвиковна? На то
се Амалија Ивановна сасвим разјари, па ударајући песницом
по столу, стане да цичи, како је она Амал-Иван, а не Лудви-
ковна, да се њен фатер „звала Јохан, и да је он пила бурмај-
стер,“ а да фатер Катарине Ивановне „баш никад није пила
бурмајстер.“ Катарина Ивановна устане, па строго, и, по из-
гледу, мирним гласом (премда сва бледа и високо издижући
груди), рече јој, да ако се само једанпут усуди да „у један
ред стави свога отрданог фатерчића с њеним татицом, то ће
јој она, Катарина Ивановна, збацити чепац с главе и ногама
изгазити.“ Кад то чу Катарина Ивановна, потрчи преко собе,
вичући свом снагом, да је она газдарица, и да Катарина Ива-
новна „овај час исели из квартира;“ затим полети да прикупи
са стола сребрне кашичице. Дуже се вика и бука; деца се

расплакаше. Соња беше похитала да утишкава Катарину Ива-
новну; али кад Амалија Ивановна наједном повика нешто о
жутоте билету, Катарина Ивановна одгурне Соњу, па се пу-
сти за Амалијом Ивановном, да би испунила своју претњу, од-
носно чепаца, одмах. У том тренутку врата се отворише, и на
прагу се одједном појави Петар Петровић Лужин. Стајаше и
строгим и пажљивим погледом посматраше целу дружину. Ка-
тарина Ивановна полете њему.

III.

— Петре Петровићу, завиче она, — заштитите ме бар ви!
Заповедите том глумом створењу да се не сме тако понашати
према отменој, племенитој дами која је несрећна, јер зато има
суд... ја ћу ићи самоме генералгубернатору... Тамо ће одго-
варати... Опомените се гостопримства мога оца, и заштитите
сироте.

— Молим, госпођо... Молим, молим, госпођо, брани се
Петар Петровић, — вашег татицу, као што вам је познато,
нисам имао част никако познавати... молим госпођо! (неко се
гласно засмеја), а у ваше непрекидне распре са Амалијом Ива-
новном ја нисам намерао улазити... Ја имам своје потребе...
и желим да се, одмах, објасним с вашом пасторком, Софијом...
Ивановном... Тако, чини ми се? Допустите да уђем...

Петар Петровић заобиђе Катарину Ивановну па се упути
супротном крају, где беше Соња.

Катарина Ивановна како је стајала тако и оста, као гро-
мом погођена. Појмити није могла како се Петар Петровић
могао одрећи пријатељства њеног татице. Кад је већ једном
увртела себи у главу да су њих двојица били соихлебници,
свето је веровала у то и сама. Изненадио је и тон Петра Пе-
тровића, делатан, сух чак пун и неке презриве претње. Па и
сви остали некако се утишкаше, мало помало, кад се он по-
јавио. Осим тога што овај „делатан и озбиљан“ човек инако
сувише оштро дисхармонира са овим друштвом, осим тога ви-
дело се, да је дошао ради неке важне ствари, да га је, ве-
роватно, ма какав необичан узрок могао довести у такво дру-
штво, и да ће се, мора бити, сад нешто догодити, да ће нешто
бити. Раскољников, који стајаше поред Соње, склопи се да га
пропусти; Петар Петровић, изгледа, није га ни опазио. Мало
затим на прагу се указа и Лебезјатњиков; не уђе у собу, него
и он с неком радозналешћу особитом, готово с дивљењем,
заста; слушао је, али, чини се, да дуго нешто није могао да
схвати.

— Опростите, што вас, можда, прекидам, али ствар је
доста озбиљна, рече Петар Петровић као свима, никоме по-
сеце. — Чак и волим да буде пред публиком. Амалија Ива-
новна молим вас најпокорније, као газдарица стана обратите
пажњу на мој разговор који ћу сад имати са Софијом Иванов-
ном. Софија Ивановна, окрете се он правце Соњи, која беше
и пре тога уплашена и необично зачуђена, — са мог стола,
у соби мога пријатеља, Андреје Семјоновича Лебезјатњикова,
одмах после ваше посете, нестало ми је хартије од вредности
од сто рубаља. Ако би нам ви могли знати, на неки начин,
и казати нам где је сад тај папирни новац, то, дајем вам ча-
сну реч, и узимам све за сведоке, да ће се ствар на томе и
и свршити. У противном пак случају бићу принуђен да се
латим врло озбиљних мера, и тада.. одговарајте сами за себе...

У соби завлада мртва тишина. Чак и расплакана деца
ућуташе. Соња мртвачки бледа гледаше у Лужина, и ништа
не могаше да одговори. Као да још није ни разумела шта је.
Прође неколико секунда,

— Па, шта је? запита Лужин гледајући у њу нетренимце.

— Ја не знам... Ја ништа не знам... слабим гласом рече
Соња напоследку.

— Не? Не знате? понови Лужин, и још неколико секу-
нада поћута.

(Наставиће се).

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА.

Костадин П. Христов, Бугарин, родом из Софије, пре-
шао је у Србију 14. септембра т. г., у близини Цариброда. Ма
да је извадио уредан пасош у Софији, ипак није хтео редов-

*) Мало погрдно име за просте Фине и Лете.

ним путем прећи границу и визирати пасош, већ је исти крио све до Ниша, где му га је комесар полиц. нашао скривена и одузео.

У Пироту се јавио окр. начелству, као војни бегунац под именом Василија Костова, те је према овакој његовој представци, као војни бегунац, упућен да стално живи у Куприји. Ну, као што поменусмо, он је само до Ниша дошао, па се одалте упутио у Зајечар, те га је у путу начелник срески у Дервену ухватио и као сумњива спровео у Ниш, одакле га је начелство, као бегунца, претерало у Крагујевац. Из Крагујевца дошао је пешице у Београд, 3. ов. мес., и код власти се представио као војни бегунац под именом Михајло Димитров. Тек када се је ухватио, да у исказима противречи и да су врло сумњиви, он је признао, да није војни бегунац, да му је право име Константин П. Христов, да је био поклицар у цркви Св. Петке у Софији и да је пошао у Св. Гору, да се закалуђери. Изузимајући, што му је пасошем утврђена идентичност и да му је, дакле, право име Константин П. Христов, осталим му се исказима не може веровати, јер пут за Св. Гору не води кроз Србију а познато је, да се тамо не мора ићи под маском војног бегунца.

Поред осталих лажи, причао је, да је бравар, да је као војник имао неку љубавну аферу, у којој је неког убио, те је морао амо пребећи и др.

Према свему овоме, Управа града Београда протерала је овог сумњивог човека, те се овим упозоравају све власти на његов евентуални повратак, у ком случају треба поступити по закону.

Ђечко Оливеровић, бозација — чију слику овде доносимо, ухваћен је у Пироту ових дана, без занимања.

Код себе има и ове женске ствари: једне лаковане ципеле, три мараме, једно парче куповна платна везено, три везена навлака за јастуке, три мале навлаке, један чаршав од српска платна, један пешкир, једну кецељу, једну везоглаву, један ручни кофер, једно ћебе.

Како је он ове ствари почео по Пироту продавати, причајући, да су то ствари његове жене, а на саслушању је изјавио, да су то ствари неке његове љубавнице из Београда, то је сумња, да је он ове ствари покрао, а можда уз то и какав већи злочин извршио, — за то се позива сваки, ко би што знао за овог Ђечка и ове ствари, које су нађене код њега, па нека о томе извести начелство округа пиротског, с позивом на Број 8258, или Управу града Београда, с позивом на Број 23896.

Т Р А Ж И С Е

Богдан Лазич, циганин скитачки окривљује се због укритог дувана турског осеченог у 200 грама, нађеног код њега у селу Бераловцу, среза жичког, и има се на одговор узети, а он је негде отумарао. Њему је 35 год., стаса средњег, црномањаст, очију црних, уста умерена, бркова црних, средњих, косе црне, носа умереног, брија се; у прсту леве руке је сакат. Пронађеног ваља спровести начел. ср. жичког, с позивом на Бр. 10680.

Петар Стејић, из Београда, редов, приправник војне музике, удалио се из логора 2 тек. мес. без дозволе, па се ни

до данас није у команду вратио. Њему је 16 година, у лицу плав, косе плаве, очију плавих, раста малог, неразвијен. Од држав. ствари, однео је на себи: 1. плави копран, 1. плаве панталоне, 1. капу шајкачу, 1. оковратник, 1. пар веша, 1. пар цокула 1, опасач. Пронађеног ваља спровести Управи града Београда, с позивом на Бр. 24105.

Димитрије Арнаутовић, из Охрида, (Старе Србије), редов, музикант VI пеш. пука, 2. тек. мца. по подне у 4 сата удалио се из команде без ичијег знања и по довољном тражењу до данас се није могао пронаћи. Командант VI пеш пука Краља Карола моли све власти да Димитрија потраже и нађеног њему стражарно спроведу. УБр. 24237.

Живко Спасојевић, из Ваљева, који је пресудом упр. гр. Београда осуђен на једногодишње прогонство у ваљевски округ, и коме је одређено место становања град Ваљево, отишао је незнано где да би избегао ову казну. Начелство ваљевско, актом Бр. 15124 моли све власти да Живка пронађу и њему га упуте УБр. 24166.

Мангуп крава. 7. октобра ов. год. нађена је у Београду на марвеном тргу једна крава, длаке жуте, рогова малих, у оба ува сечена, без других знакова, као мангуп без газде. Крава је предата општинском пољаку на чување. Суд општине гр. Београда позива сопственика да краву прими. Акт. Бр. 9270. УБр. 24.302.

П О Т Е Р А

Аврам — Ставра Илић, бив. келнер, који је родом из Дадинца, ср. власотиначког окривљен је код начелства окр подринског за извршење једне опасне крађе. Начелство окр подринског актом Бр. 16.906 моли полиц. власти да Аврама потраже и њему стражарно спроведу. УБр. 24146.

Карло Шулиц, бив. кочијаш трамвајског друштва по тужби Наумке удове поч. Јов. Николића, бив. служитеља канцел. ср. врачарског кварт варошки донео је решење да се узме на кривич. испит за дело нехатног убиства. Из извештаја директора трамвај. друштва види, овај је Карло од њих изашао још 19 децембра 1897 год. одмах по извршеном делу, и не зна му се место становања. Управа града Београда наређује тражење. Пронађеног ваља сповести поменутој Управи, с позивом на Бр. 24034.

Ноћу, између 28 и 29 пр. мес. нестала су из авлије два коња, Анђелку Кокковићу, теж. из села Поскаља, општ. прекадинске, среза прокупачког. Један је длаке врране, матор 8 год. без других роваша. Други је коњ длаке вррано-мрке, цветаст на челу, са десне стране, на трбуху има бело, као цвет, у једну задњу ногу путаст, матор 6 година. Оба коња у све ноге потковани су турским ковом, а на њима самари нови. Начелство окр. топличког моли све полиц. власти у земљи, да допове у кругу своје потраже на нађене заједно са покрађом њему да спроведу с позивом на Бр. 8316. УБр. 24036.

Станимир Ивковић, бив. осуђеник из Кушијева, окривљен за покушај убиства који се имао спровести начелнику ср. моравског у Жабаре, побегао је 9 о. м. у јутру. Станимиру је 40—45 год. висок, на глави има шубару влашку црну ошишану, на лећима има гуњ црн са рукавима, гаће кошуљу, на ногама опанке и тозлуке од сукна; брија се, црне бркове, просед је. Начелник среза параћинског моли све власти да Станимира у кругу своје потраже на нађеног њему стражарно спроведу. УБр. 24325.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ и ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Исправка. У претпрошлом броју на страни 291 изостале су неке речи из наслова Таблице за општинску и државну касу. Молимо читаоце да тај наслов замене овим: *Таблица за наплату таксе при општинским судовима.*

А. М. С. Неготин. Пошљите штогод по обећању. Али проберите коју ствар од ширег интереса, као што је и она ранија била. Поздрав.